რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის 2013 წლის 4 ოქტომბრის N1462-Iს დადგენილებით

მალაშია 2014 წლის 1 მაისიდან

სისხლის სამართლის საკითხებში ურთიერთდახმარების შესახებ ევროპული კონვენციის მეორე დამატებითი ოქმი

ევროსაბჭოს წევრი სახელმწიფოები, წინამდებარე ოქმის ხელმომწერები, ითვალისწინებენ რა ევროსაბჭოს წესდების საფუძველზე თავიანთ ვალდებულებებს, სურთ რა მომავალში ხელი შეუწყონ ადამიანის უფლებების, სამართლის ნორმებისა და საზოგადოების დემოკრატიული წყობის დაცვას,

თვლიან რა, რომ დანაშაულზე რეაგირებისთვის სასურველია ინდივიდუალური და კოლექტიური უნარების გაძლიერება,

გადაწყვიტეს რა, გააუმჯობესონ და გარკვეული საკითხებით შეავსონ სტრასბურგის 1959 წლის 20 აპრილის ევროპული კონვენცია "სისხლის სამართლის საკითხებში ურთიერთდახმარების შესახებ" (შემდგომში წოდებული, როგორც "კონვენცია"), ასევე მისი 1978 წლის 17 მარტს სტრასბურგში მიღებული მეორე დამატებითი ოქმი,

მხედველობაში იღებენ რა რომის 1950 წლის 4 ნოემბრის კონვენციას "ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის შესახებ", ასევე სტრასბურგის 1981 წლის 28 იანვრის კონვენციას "პერსონალური მონაცემების ავტომატური დამუშავებისას ფიზიკური პირების დაცვის შესახებ", შეთანხმდნენ შემდეგზე:

თავი I

მუხლი 1 – გამოყენების სფერო

კონვენციის პირველი მუხლი შეიცვალოს შემდეგი დებულებებით:

- "1. მხარეები, კონვენციის დებულებების თანახმად, ვალდებულნი არიან დაუყოვნებლივ აღმოუჩინონ ერთმანეთს სამართლებრივი დახმარების ყველაზე ფართო ზომა სამართალწარმოებისას იმ დანაშაულებთან მიმართებით, რომელთათვისაც დახმარების აღმოჩენის შესახებ თხოვნის მომენტისთვის სასჯელი ექცევა მომთხოვნი მხარის სასამართლო ორგანოების იურისდიქციის ქვეშ.
- 2. წინამდებარე კონვენცია არ ვრცელდება დაპატიმრებებზე, განაჩენთა აღსრულებაზე ან იმ სამხედრო დანაშაულებზე, რომლებიც ჩვეულებრივი სისხლის სამართლის შესაბამისად არ ითვლება დანაშაულად.
- 3. ურთიერთდახმარება ასევე შეიძლება აღმოჩენილ იქნეს ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ დაწყებული სამართალწარმოებისას ისეთი ქმედებების მიმართ, რომლებიც ისჯება მომთხოვნი და მოთხოვნის მიმღები მხარეების შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობებით, როგორც სამართლის უზენაესობის

პრინციპის დარღვევები, რომლის დროსაც გადაწყვეტილებამ შესაძლოა გამოიწვიოს სამართალწარმოების დაწყება სისხლის სამართლის საქმეებზე იურისდიქციის მქონე სასამართლოში.

4. ურთიერთდახმარების აღმოჩენაზე არ უნდა ითქვას უარი მხოლოდ იმ საფუძვლით, რომ ის ეხება ქმედებებს, რომლისთვისაც იურიდიული პირი შესაძლოა, იქნეს პასუხისგებაში მიცემული მომთხოვნ მხარე სახელმწიფოში".

მუხლი 2 - მომთხოვნი მხარის თანამდებობის პირთა დასწრება

კონვენციის მე-4 მუხლს დაემატოს შემდეგი ტექსტი, კონვენციის მე-4 საწყისი მუხლი ჩაითვალოს 1-ლ პუნქტად და ქვემოთ მოცემული დებულებები ჩაითვალოს მე-2 პუნქტად:

"2. მსგავსი თანამდებობის პირების ან დაინტერესებული პირების დასწრების შესახებ მოთხოვნებზე არ უნდა ითქვას უარი, თუ ასეთი დასწრება შესაძლოა ემსახურებოდეს მომთხოვნი მხარის საჭიროებებთან მიმართებით დახმარების შესახებ მოთხოვნაზე უფრო სწრაფ რეაგირებას, და, შესაბამისად, თავიდან იქნება აცილებული დახმარების შესახებ დამატებითი მოთხოვნები".

მუხლი 3 - დაკავებულ პირთა დროებითი გადაცემა მომთხოვნი მხარის ტერიტორიაზე

კონვენციის მე-11 მუხლი შეიცვალოს შემდეგი დებულებებით:

- "1. პატიმრობაში მყოფი პირი, რომლის პირადი გამოცხადება, გარდა სასამართლოზე გამოცხადებისა, მოთხოვნილია მომთხოვნი მხარის მიერ, დროებით გადაეცემა მომთხოვნ მხარეს იმ პირობით, თუ ის უკან იქნება დაბრუნებული მოთხოვნის მიმღები მხარის მიერ მითითებულ ვადებში, და ასევე კონვენციის მე-12 მუხლის დებულებების დაცვით, მათი გავრცელების ფარგლებში. გადაცემაზე შეიძლება ითქვას უარი, თუ:
- ა. პატიმრობაში მყოფი პირი არ ეთანხმება აღნიშნულს;
- ბ. მისი ყოფნა აუცილებელია სისხლის სამართლის სამართალწარმოებაზე, რომელიც ხორციელდება მოთხოვნის მიმღები მხარის ტერიტორიაზე;
- გ. პირის გადაცემამ შეიძლება გაახანგრძლივოს მისი დაკავების ვადები;
- დ. არსებობს პირის მომთხოვნი მხარის ტერიტორიაზე გადაცემაზე უარის თქმის სხვა განსაკუთრებული საფუძვლები.
- 2. წინამდებარე კონვენციის მე-2 მუხლის დებულებათა შესაბამისად, პირველ პარაგრაფთან დაკავშირებულ შემთხვევაში, პატიმრობაში მყოფი პირის მესამე სახელმწიფოს ტერიტორიის გავლით ტრანზიტის ნებართვა გაიცემა განაცხადის საფუძველზე, რომლესაც თან უნდა ახლდეს ყველა საჭირო დოკუმენტაცია და რომელიც მომთხოვნი მხარის იუსტიციის სამინისტროს მიერ გაეგზავნება იმ მხარის იუსტიციის სამინისტროს სამინისტროს, რომლის ტერიტორიის გავლითაც არის მოთხოვნილი ტრანზიტი. მხარეს შეუძლია უარი განაცხადოს საკუთარი მოქალაქეებისათვის ტრანზიტის ნებართვის გაცემაზე.

3. გადაცემული პირი პატიმრობაში დარჩება მომთხოვნი მხარის ტერიტორიაზე და, საჭიროების შემთხვევაში, იმ მხარის ტერიტორიაზე, რომლის ტერიტორიის გავლითაც არის მოთხოვნილი ტრანზიტი, თუ გადაცემის მომთხოვნი მხარე არ მოითხოვს მის გათავისუფლებას.".

მუხლი 4. კომუნიკაციის საშუალებები

კონვენციის მე-15 მუხლი შეიცვალოს შემდეგი დებულებებით:

- "1. მოთხოვნები ურთიერთდახმარების აღმოჩენაზე, ასევე სპონტანური ინფორმაცია, წერილობითი ფორმით ეგზავნება მომთხოვნი მხარის იუსტიციის სამინისტროს მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის იუსტიციის სამინისტროს და მათზე პასუხები ბრუნდება იმავე არხების მეშვეობით, თუმცა ისინი შეიძლება გაეგზავნოს უშუალოდ მომთხოვნი მხარის სასამართლო ორგანოების მიერ მოთხოვნის მიმღებ სასამართლო ორგანოებს და მათზე პასუხები ბრუნდება იმავე არხების მეშევებით.
- 2. ამ კონვენციის მე-11 მუხლითა და ამ კონვენციის მეორე დამატებითი ოქმის მე-13 მუხლით გათვალისწინებული განცხადებები, ნებისმიერ შემთხვევაში ეგზავნება მომთხოვნი მხარის იუსტიციის სამინისტროს მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის იუსტიციის სამინისტროს და უკან ბრუნდება იმავე არხების მეშვეობით.
- 3. ურთიერთდახმარების შესახებ მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ამ კონვენციის 1-ლი მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ სამართალწარმოებებს, შესაძლოა, საჭიროების შემთხვევაში, გაეგზავნოს უშუალოდ მომთხოვნი მხარის ადმინისტრაციული და სასამართლო ორგანოების მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის ადმინისტრაციულ და სასამართლო ორგანოებს და უკან დაბრუნდნენ იმავე არხების მეშვეობით.
- 4. ურთიერთდახმარების აღმოჩენის შესახებ მოთხოვნები, რომლებიც წარმოდგენილია ამ კონვენციის მეორე დამატებითი ოქმის მე-18 და მე-19 მუხლების შესაბამისად, შეიძლება გაეგზავნოს უშუალოდ მომთხოვნი მხარის კომპეტენტური ორგანოების მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს.
- 5. მოთხოვნები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კონვენციის მე-13 მუხლის 1-ლი პუნქტით, შეიძლება გაეგზავნოს უშუალოდ მომთხოვნი მხარის შესაბამისი სასამართლო ორგანოების მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის შესაბამის ორგანოებს, და პასუხები შეიძლება დაბრუნდეს უშუალოდ ამავე ორგანოების მიერ. მოთხოვნები, რომლებიც გათვალისწინებულია წინამდებარე კონვენციის მე-13 მუხლის მე-2 პუნქტით, ეგზავნება მომთხოვნი მხარის იუსტიციის სამინისტროს მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის იუსტიციის სამინისტროს მიერ მოთხოვნის მიმღები მხარის იუსტიციის სამინისტროს.
- 6. მოთხოვნები საბრალდებო დოკუმენტებსა და მათი ზომების ასლებზე, როგორც ეს მითითებულია ამ კონვენციის დამატებითი ოქმის მე-4 მუხლში, შესაძლოა, პირდაპირ გაეგზავნოს კომპეტენტურ ორგანოებს. ნებისმიერ ხელშემკვრელ მხარეს, ნებისმიერ დროს ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების მეშვეობით, შეუძლია განსაზღვროს, ამ პუნქტის მიზნებისთვის, რომელი ორგანოები შეიძლება იქნეს განხილული როგორც კომპეტენტური.

- 7. გადაუდებელ შემთხვევებში, როდესაც პირდაპირი გადაცემა ნებადართულია ამ კონვენციით, იგი შეიძლება განხორციელდეს საერთაშორისო კრიმინალური პოლიციის ორგანიზაციის (ინტერპოლი) მეშვეობით.
- 8. ნებისმიერ მხარეს, ნებისმიერ დროს, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, შეუძლია დაიტოვოს უფლება, შეასრულოს ურთიერთდახმარების შესახებ მოთხოვნები, ან სპეციალური მოთხოვნები, რომლებიც გამომდინარეობს ქვემოთ მოცემული ერთი ან რამდენიმე პირობიდან:
- ა. მოთხოვნის ასლი იგზავნება განცხადებაში აღნიშნილ ცენტრალურ ორგანოში;
- ბ. მოთხოვნები, გარდა გადაუდებელი შემთხვევებისას არსებული მოთხოვნებისა, იგზავნება განცხადებაში აღნიშნულ ცენტრალურ ორგანოში;
- გ. გადაუდებელი მიზეზების გამო პირდაპირი გადაცემის შემთხვევაში, ასლი პარალელურად ეგზავნება მხარის იუსტიციის სამინისტროს;
- დ. ურთიერთდახმარების შესახებ რამდენიმე ან ყველა მოთხოვნა ეგზავნება მხარეს იმ არხების მეშვეობით, რომლებიც განსხვავდება წინამდებარე მუხლით გათვალისწიებული არხებისგან.
- 9. ამ კონვენციით და მისი ოქმებით გათვალისწინებული ურთიერთდახმარების შესახებ მოთხოვნები და ნებისმიერი სხვა შეტყობინება, შესაძლოა გაიგზავნოს ნებისმიერი ელექტრონული ან ტელეკომუნიკაციის სხვა საშუალებების მეშვეობით იმ პირობით, რომ მომთხოვნი მხარე, ნებისმიერ დროს მოთხოვნის საფუძველზე, მზად იქნება წარმოადგინოს მისი წერილობითი ჩანაწერი და ორიგინალი. გარდა ამისა, ხელშემკვრელ მხარეს, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, შეუძლია განსაზღვროს პირობები, რომლის საფუძველზეც მას ექნება სურვილი, მიიღოს და შეასრულოს ელექტრონული და ტელეკომუნიკაციის სხვა საშუალებებით მიღებული მოთხოვნები.
- 10. ამ მუხლის დებულებები არ მოუტანს ზიანს მხარეებს შორის მოქმედ ორმხრივ შეთანხმებებსა თუ განაწესებს, რომლებიც ითვალისწინებენ დახმარების შესახებ მოთხოვნების უშუალო გადაცემას მათ შესაბამის ორგანოებს შორის.".

მუხლი 5 - ხარჯები

კონვენციის მე-20 მუხლი შეიცვალოს შემდეგი დებულებებით:

- "1. მხარეები ერთმანეთისგან არ მოითხოვენ არანაირი ხარჯის ანაზღაურებას, რომელიც გამომდინარეობს ამ კონვენციის ან მისი ოქმების გამოყენებიდან, გარდა:
- ა. ხარჯებისა, რომელებიც დაკავშირებულია მოთხოვნის მიმღები მხარის ტერიტორიაზე ექსპერტების ყოფნასთან;
- ბ. ხარჯებისა, რომლებიც დაკავშირებულია დაპატიმრებული პირების გადაყვანასთან, რომელიც ხორციელდება ამ კონვენციის მე-11 მუხლისა და მისი მეორე დამატებითი ოქმის მე-13 ან მე-14 მუხლების შესაბამისად;
- გ. მნიშვნელოვანი ან განსაკუთრებული ხასიათის ხარჯებისა.
- 2. თუმცა, ხარჯები ვიდეო და სატელეფონი კავშირის დამყარებისთვის, ხარჯები ვიდეო და სატელეფონო კავშირის მომსახურებისთვის მოთხოვნის მიმღები მხარის ტერიტორიაზე, მხარის მიერ უზრუნველყოფილი თარჯიმნის გასამრჯელო და

მოწმეთა ხელფასი, ასევე მათი სატრანსპორტო ხარჯები მოთხოვნის მიმღებ მხარის ტერიტორიაზე, ანაზღაურდება მომთხოვნი მხარის მიერ, თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმდნენ.

- 3. მხარეები ერთმანეთთან გადიან კონსულტაციებს ხარჯების დაფარვის საკითხებთან დაკავშირებით, რომელიც შეიძლება იქნეს მოთხოვნილი ამ მუხლის 1-ლი პუნქტის "გ" ქვეპუნქტის მიხედვით.
- 4. წინამდებარე მუხლის დებულებები ვრცელდება ამ კონვენციის მე-10 მუხლზე მე-3 პუნქტისადმი ზიანის მიუყენებლად.".

მუხლი 6 - სასამართლო ორგანოები

ამ კონვენციის 24-ე მუხლი შეიცვალოს შემდეგი დებულებებით:

"ნებისმიერ სახელმწიფოს, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით შეუძლია განსაზღვროს, თუ რომელ ორგანოებს განიხილავს როგორც სასამართლო ორგანოებს კონვენციის მიზნებისთვის. მომავალში სახელმწიფოს შეუძლია ნებისმიერ დროს იმავე საშუალებით შეცვალოს თავისი განცხადების პირობები.".

თავი II.

მუხლი 7 - მოთხოვნების შესრულების გადადება

- 1. მოთხოვნის მიმღებ მხარეს შეუძლია გადადოს მოთხოვნასთან დაკავშირებული ქმედების შესრულება, თუ ამგვარი ქმედება ზიანს აყენებს გამოძიებას, ბრალდებას ან მასთან დაკავშირებულ სამართალწარმოებას, რომელიც ტარდება მისი ორგანოების მიერ.
- 2. მოთხოვნის მიმღები მხარე, დახმარების მოთხოვნაზე უარის თქმამდე ან მის გადადებამდე, საჭიროების შემთხვევაში, მომთხოვნ მხარესთან კონსულტაციების შედეგად, განიხილავს მოთხოვნის ნაწილობრივ შესრულების შესამლებლობას ან იმ პირობებით შესრულებას, რომელსაც იგი ჩათვლის აუცილებლად.
- 3. თუ მოთხოვნა გადაიდო, მხარეები ასეთი გადადების მიზეზების თაობაზე შეატყობინებენ ერთმანეთს. მოთხოვნის მიმღები მხარე ასევე შეატყობინებს მომთხოვნ მხარეს ნებისმიერი მიზეზის შესახებ, რომლებიც შეუძლებელს ხდის მოთხოვნის შესრულებას ან, შესაძლოა, მნიშვნელოვნად აყოვნებენ მის შესრულებას.

მუხლი 8 - პროცედურა

კონვენციის მე-3 მუხლის დებულებების მიუხედავად, როდესაც მოთხოვნები აკონკრეტებენ ფორმალობებსა და პროცედურებს, რომლებიც აუცილებელია მომთხოვნი მხარის კანონმდებლობის თანახმად, თუნდაც ეს უცნობი იყოს მოთხოვნის მიმღები მხარისთვის, ეს უკანასკნელი შეასრულებს ასეთ მოთხოვნებს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც მოთხოვნილი მოქმედება არ ეწინააღმდეგება მისი

კანონმდებლობის ძირითად პრინციპებს, თუ წინამდებარე ოქმით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

მუხლი 9 - სასამართლო მოსმენა ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით

- 1. თუ პირი იმყოფება ერთი მხარის ტერიტორიაზე და უნდა დაიკითხოს მეორე მხარის სასამართლო ორგანოების მიერ მოწმის ან ექსპერტის სახით, ამ უკანასკნელს შეუძლია მოითხოვოს სასამართლო მოსმენის ჩატარება ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით, თუ ამ პირის პირადი გამოცხადება მის ტერიტორიაზე არასასურველია ან შეუძლებელია, როგორც ეს გათვალისწინებულია მე-2-მე-7 პუნქტებით.
- 2. მოთხოვნის მიმღები მხარე თანახმაა ჩაატაროს სასამართლო მოსმენა ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით იმ პირობით, თუ ვიდეოკონფერენციის გამოყენება არ ეწინააღმდეგება მისი კანონმდებლობის მირითად პრინციპებს და, თუ მას გააჩნია ვიდეოკონფერენციის ჩასატარებლად ტექნიკური საშუალებები. თუ მოთხოვნის მიმღებ მხარეს ვიდეოკონფერენციის ჩატარებისთვის არ გააჩნია წვდომა ტექნიკურ საშუალებებზე, ასეთი საშუალებები მას შეიძლება მიეწოდოს მომთხოვნი მხარის მიერ ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.
- 3. მოთხოვნა სასამართლო მოსმენის ჩატარებაზე ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით, დამატებით, უნდა შეიცავდეს კონვენციის მე-14 მუხლში მითითებულ ინფორმაციას, ასევე მიზეზს, თუ რის საფუძველზეა არასასურველი, ან შეუძლებელია მოწმისთვის ან ექსპერტისთვის სასამართლო სხდომაზე პირადად გამოცხადება, ასევე, სასამართლო ორგანოსა და იმ პირთა დასახელებას, რომლებიც ჩაატარებენ სასამართლო მოსმენას.
- 4. მოთხოვნის მიმღები მხარის სასამართლო ორგანო სასამართლოში იძახებს შესაბამის პირს იმ ფორმით, როგორც ეს დადგენილია მისი კანონმდებლობის შესაბამისად.
- 5. სასამართლო მოსმენაზე, რომელიც ტარდება ვიდეოკონფერენციის სახით, ვრცელდება შემდეგი ნორმები:
- ა. მოთხოვნის მიმღები მხარის სასამართლო ორგანო წარმოდგენილია სასამართლო მოსმენაზე, საჭიროების შემთხვევაში, სარგებლობს თარჯიმნის დახმარებით და, ასევე, პასუხისმგებელია როგორც დასაკითხი პირის პიროვნების დადგენის უზრუნველყოფაზე, ისევე მოთხოვნის მიმღები მხარის კანონმდებლობის ძირითადი პრინციპების დაცვაზე. თუ მოთხოვნის მიმღები მხარის სასამართლო ორგანო ჩათვლის, რომ სასამართლო მოსმენის მიმდინარეობისას ირღვევა მოთხოვნის მიმღები მხარის კანონმდებლობის ძირითადი პრინციპები, იგი დაუყოვნებლივ იღებს საჭირო ზომებს, რათა უზრუნველყოს სასამართლო მოსმენის ჩატარება მითითებული პრინციპების შესაბამისად;
- ბ. დასაკითხ პირთა დაცვის ზომები, საჭიროების შემთხვევაში იქნება შეთანხმებული მომთხოვნი მხარისა და მოთხოვნის მიმღები მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს შორის;

- გ. სასამართლო მოსმენა მიმდინარეობს უშუალოდ ან მომთხოვნი მხარის სასამართლო ორგანოს ხელმძღვანელობით, საკუთარი კანონმდებლობის შესაბამისად;
- დ. მომთხოვნი მხარის ან დასაკითხი პირის მოთხოვნის საფუძველზე, მომთხოვნი მხარე დასაკითხ პირს, საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფს თარჯიმნის დახმარებით;
- ე. დასაკითხ პირს შეუძლია გამოიყენოს უფლება, უარი განაცხადოს მოწმის ჩვენების მიცემაზე, რომლითაც იგი სარგებლობს მომთხოვნი და მოთხოვნის მიმღები მხარის კანონმდებლობების შესაბამისად.
- 6. პირთა დაცვისთვის შეთანხმებული ზომებისადმი ზიანის მიუყენებლად, მოთხოვნის მიმღები მხარის სასამართლო ორგანო სასამართლო მოსმენის დამთავრებისას ადგენს ოქმს სასამართლო მოსმენის ჩატარების თარიღისა და ადგილის, დაკითხული პირების, სასამართლო მოსმენაში მონაწილე ყველა სხვა პირის იდენტურობისა და ფუნქციების მითითებით, რომლებიც წარმოადგენენ მოთხოვნის მიმღებ მხარეს, ასევე ყველა ფიცისა და ტექნიკური პირობების მითითებით, რომლის მიხედვითაც ჩატარდა სასამართლო მოსმენა. აღნიშნული დოკუმენტი ეგზავნება მოთხოვნის მიმღები მხარის კომპეტენტური ორგანოს მიერ მომთხოვნი მხარის კომპეტენტურ ორგანოს.
- 7. ყოველი მხარე იღებს აუცილებელ ზომებს, რათა უზრუნველყოს, რომ, თუ მოწმეები ან ექსპერტები იკითხებიან მათ ტერიტორიაზე ამ მუხლის შესაბამისად, და ისინი უარს აცხადებენ მოწმის ჩვენების მიცემაზე, ვალდებულნი არიან რა მისცენ ამგვარი ჩვენება, ან არ აძლევენ ჭეშმარიტ ჩვენებას, მხარის შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობა გამოიყენება იმავე ფორმით, თითქოს სასამართლო მოსმენა მიმდინარეობდა შიდასახელწმიფოებრივი პროცედურების თანახმად.
- 8. მხარეებს შეუძლიათ, საჭიროების შემთხვევაში, თავიანთი შეხედულემისამებრ, და თავიანთი კომპეტენტური სასამართლო ორგანოების თანხმობით, ამ მუხლის დებულებები გამოიყენონ ვიდეოკონფერენციის მეშვეობით გამართულ სასამართლო მოსმენებზე, რომელშიც ჩართულნი არიან ბრალდებული ან ეჭვმიტანილი. ასეთ მისი საშუალებაზე შემთხვევაში, ვიდეოკონფერენციაზე ჩატარების და გადაწყვეტილების მიღება ექვემდებარება დაინტერესებულ მხარეებს შორის შეთანხმების მიღწევას მათი ეროვნული კანონმდებლობისა და შესაზამისი საერთაშორისო დოკუმენტების შესაბამისად. სასამართლო მოსმენა, რომელშიც მონაწილეობს ბრალდებული ან ეჭვმიტანილი, იმართება მხოლოდ მათი თანხმობის საფუძველზე.
- 9. ნებისმიერ ხელშემკვრელ სახელმწიფოს, ნებისმიერ დროს, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების გაგზავნის გზით, შეუძლია განაცხადოს, რომ ის არ ისარგებლებს იმ შესაძლებლობით, რომ ვიდეკონფერენციის საშუალებით ჩაატაროს სასამართლო მოსმენა, რომელშიც ჩართულნი არიან ეჭვმიტანილი ან ბრალდებული, რაც გათვალისწინებულია ამ მუხლის მე-8 პუნქტით.

- თუ პირი იმყოფება ერთ-ერთი მხარის ტერიტორიაზე და უნდა იქნეს 1. დაკითხული მეორე მხარის სასამართლო ორგანოების მიერ მოწმის ან ექსპერტის სახით, ამ უკანასკნელს შეუძლია, თუ ეს დასაშვებია შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობით, მოითხოვოს დახმარება მეორე მხარისგან, რომლის ტერიტორიაზეც იმყოფება პირი, სასამართლო მოსმენის ეს სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით ჩატარებასთან დაკავშირებით, რაც გათვალისწინებულია მე-2 — მე-6 პუნქტებით.
- 2. სასამართლო მოსმენა შესაძლოა, ჩატარდეს სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო მოსმენის ამგვარად ჩატარებაზე თანახმაა მოწმე ან ექსპერტი.
- 3. მოთხოვნის მიმღები მხარე თანახმაა სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით სასამართლო მოსმენის ჩატარებაზე, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება მისი კანონმდებლობის ძირითად პრინციპებს.
- 4. მოთხოვნა სასამართლო მოსმენის სატელეფონო კონფერენციის მეშვეობით ჩატარების შესახებ, კონვენციის მე-14 მუხლში მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით უნდა შეიცავდეს სასამართლო ორგანოსა და პირთა დასახელებას, რომლებიც ჩაატარებენ სასამართლო მოსმენას, და ასევე, უნდა უთითებდეს, რომ მოწმეს ან ექსპერტს აქვთ სურვილი მონაწილეობა მიიღონ სატელეფონო კონფერენციის მეშვეობით გამართულ სასამართლო მოსმენაში.
- 5.სასამართლო მოსმენასთან დაკავშირებული პრაქტიკული საკითხები შეთანხმდება შესაბამის მხარეებს შორის. შეთანხმების მიღწევის შემთხვევაში, მოთხოვნის მიმღები მხარე ვალდებულია:
- ა. შეატყობინოს შესაბამის მოწმეს ან ექსპერტს სასამართლო მოსმენის ჩატარების თარიღისა და ადგილის შესახებ;
- ბ. უზრუნველყოს მოწმის ან ექსპერტის პიროვნების დადგენა;
- გ. დაადასტუროს მოწმის ან ექსპერტის თანხმობა სასამართლო მოსმენის სატელეფონო კონფერენციის მეშვეობით ჩატარების თაობაზე.
- 6. მოთხოვნის მიმღებ მხარეს შეუძლია თავისი თანხმობა განაპირობოს მე-9 მუხლის მე-5 და მე-7 პუნქტების შესაბამისი დებულებებით, ნაწილობრივ ან სრულად.

მუხლი 11 - ახლად აღმოჩენილი ინფორმაცია

- 1. საკუთარი გამოძიებისა და სამართალწარმოებისადმი ზიანის მიუყენებლად, მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს შეუძლიათ, წინასწარი მოთხოვნის გარეშე, მეორე მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს გაუგზავნოს თავიანთი გამოძიების ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია, თუ ჩათვლიან, რომ ამგვარი ინფორმაციის გამჟღავნება შესაძლოა, დაეხმაროს მიმღებ მხარეს გამოძიების ან სამართალწარმოების დაწყებასა და გაგრძელებაში, ან გამოიწვიოს მხარის მიერ მოთხოვნის დაყენება კონვენციისა და მისი ოქმების შესაბამისად.
- 2. ინფორმაციის მიმწოდებელ მხარეს თავისი კანონმდებლობის შესაბამისად შეუძლია დააწესოს ამ ინფორმაციის მიმღები მხარის მიერ გამოყენების პირობები.
- 3. მიმღები მხარე ვალდებულია, დაემორჩილოს ხსენებულ პირობებს.

4. თუმცა, ნებისმიერ ხელშემკვრელ სახელმწიფოს, ნებისმიერ დროს ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების გაგზავნის გზით, შეუძლია განაცხადოს, რომ ის ინარჩუნებს უფლებას არ შეიზღუდოს თავი იმ პირობებით, რომელიც მას ეკისრება ინფორმაციის მიმწოდებელი მხარის მიერ მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ ის არ მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას მიწოდებული ინფორმაციის ხასიათის შესახებ და არ იქნება თანახმა მის გადაცემაზე.

მუხლი 12 - რესტიტუცია

- 1. მომთხოვნი მხარის თხოვნის საფუძველზე და კეთილსინდისიერი მესამე პირების უფლებების დაურღვევლად, მოთხოვნის მიმღებ მხარეს შეუძლია მომთხოვნ მხარეს განკრგულებაში გადასცეს დანაშაულებრივი გზით მიღებული ნივთები, რათა დაუბრუნოს ისინი მათ კანონიერ მფლობელებს.
- 2. იყენებს რა კონვენციის მე-3 და მე-6 მუხლებს, მოთხოვნის მიმღებ მხარეს შეუძლია უარი თქვას ნივთების მიღებამდე და მიღების შემდეგ მომთხოვნი მხარისათვის მათ დაბრუნებაზე, თუ უზურნველყოფილი იქნება მათი კანონიერი მფლობელისთვის ამ ნივთების რესტიტუცია. კეთილსინდისიერი მესამე პირების უფლებები უნდა არ უნდა შეილახოს.
- 3. მომთხოვნი მხარისათვის ნივთების გადაცემამდე უარის თქვის შემთხვევაში, მოთხოვნის მიმღები მხარე არ განახორციელებს უსაფრთხოების უფლებას ან კომპენსაციის სხვა უფლებას საგადასახადო ან საბაჟო კანონმდებლობების შესაბამისად ამ ნივთებთან მიმართებაში.
- 4. მე-2 პუნქტში მითითებული უარი, არ აზარალებს მოთხოვნის მიმღები მხარის გადასახადებისა და სხვა გადასახდელების კანონიერი მფლობელებისგან ამოღების უფლებას.

მუხლი 13 - დაკავებული პირის მომთხოვნი მხარისთვის დროებითი გადაცემა

- 1. შესაბამისი მხარეების კომპეტენტურ ორგანოებს შორის შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში, მხარეს, რომელიც ითხოვის საქმის განხილვას და ამისთვის საჭიროა ამ მხარის ტერიტორიაზე პატიმრობაში მყოფი პირის დასწრება, შეუძლია დროებით გადასცეს ეს პირი მხარეს, რომლის ტერიტორიაზეც იხილება აღნიშნული საქმე.
- 2. ზემოხსენებული შეთანხმება მოიცავს დებულებებს პირის დროებით გადაცემასა და მისი მომთხოვნი მხარის ტერიტორიაზე დაბრუნების თარიღის შესახებ.
- 3. თუ შესაბამისი პირის გადაცემისთვის საჭიროა მისი თანხმობა, განცხადება თანხმობის შესახებ ან მისი ასლი დაუყოვნებლივ გადაეცემა მოთხოვნის მიმღებ მხარეს.
- 4. გადაცემული პირი რჩება პატიმრობაში მოთხოვნის მიმღები მხარის ტერიტორიაზე და, შესაბამის შემთხვევაში, იმ მხარის ტერიტორიაზე, რომლის გავლითაც ტრანზიტია მოთხოვნილი, თუ მხარე, რომლის ტერიტორიიდანაც მოხდა პირის გადაყვანა, არ მოითხოვს მის გათავისუფლებას.

- 5. მოთხოვნის მიმღები მხარის ტერიტორიაზე პატიმრობის ვადა გამოაკლდება დაკავების იმ ვადას, რომელსაც შესაბამისი პირი ვალდებულია ან იქნება ვალდებული, დაექვემდებაროს მომთხოვნი მხარის ტერიტორიაზე.
- 6. კონვენციის მე-11 მუხლის მე-2 პუნქტისა და მე-12 მუხლის დებულებები გამოიყენება mutatis mutandis.
- 7. ნებისმიერ ხელშემკვრელ სახელმწიფოს, ნებისმიერ დროს ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების გაგზავნის მეშვეობით, შეუძლია განაცხადოს, რომ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად შეთანხმების დადებამდე, აუცილებელია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული თანხმობა, ან იქნება აუცილებელი განცხადებაში მითითებული გარკვეული პირობების შესაბამისად.

მუხლი 14 - გადაცემულ მსჯავრდებულ პირთა პირადი გამოცხადება

კონვენციის მე-11 და მე-12 მუხლების დებულებები, mutatis mutandis, ვრცელდება ასევე იმ პირებზე, რომლებიც მომთხოვნი მხარის მიერ დადგენილი სასჯელის მოხდის მიზნის შესაბამისად იმყოფებიან პატიმრობაში მოთხოვნის მიმღები სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, თუ მომთხოვნი მხარე სასამართლო გადაწყვეტილების გადახედვის მიზნებისთვის ითხოვს პირების პირად გამოცხადებას.

მუხლი 15 - საპროცესო დოკუმენტებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ენა

- 1. ამ მუხლის დებულებები ვრცელდება ნებისმიერი მომსახურების მოთხოვნაზე, რომელიც მოცემულია კონვენციის მე-7 მუხლისა და მისი დამატებითი ოქმის მე-3 მუხლის შესამისად.
- 2. საპროცესო დოკუმენტები და სასამართლო გადაწყვეტილებები ყველა შემთხვევაში გადაიცემა იმ ენაზე ან იმ ენებზე, რა ენაზეც ისინი არის შედგენილნი.
- 3. კონვენციის მე-16 მუხლის დებულებების მიუხედავად, თუ დოკუმენტის გამომცემ ორგანოს აქვს ვარაუდის საფუძველი, რომ ადრესატი ფლობს სხვა ენას, დოკუმენტებს ან სულ ცოტა მათი მნიშვნელოვან ნაწილებს თან სდევს თარგმანი ამ ენაზე.
- 4. კონვენციის მე-16 მუხლის დებულებების მიუხედავად, საპროცესო დოკუმენტებსა და სასამართლო გადაწყვეტილებებს თან სდევს მოკლე რეზიუმე თავის შინაარსთან ერთად, რომელიც ნათარგმნია მხარის ერთ–ერთ ენაზე, მოთხოვნის მიმღები მხარის მოხერხებულობისთვის.

მუხლი 16 - საფოსტო მომსახურება

- 1. ნებისმიერი მხარის კომპეტენტურ სასამართლო ორგანოს შეუძლიათ საპროცესო დოკუმენტები და სასამართლო გადაწყეტილებები პირდაპირ ფოსტით გაუგზავნონ იმ პირებს, რომლებიც იმყოფებიან ნებისმიერი სხვა მხარის ტერიტორიაზე.
- 2. საპროცესო დოკუმენტებსა და სასამართლო გადაწყვეტილებებს თან ერთვის ანგარიში, რომლის თანახმად, ადრესატს შეუძლია ანგარიშში მითითებული ორგანოსგან მიიღოს ინფორმაცია მისი უფლებებისა და მოვალეობების შესახებ,

- რომელიც ეხება დოკუმენტების მიწოდებას. მე-15 მუხლის მე-3 პუნქტის დებულებები გავრცელდება ხსენებულ ანგარიშზე.
- 3. კონვენციის მე-8, მე-9 და მე-12 მუხლების დებულებები, mutatis mutandis, საფოსტო მომსახურებაზე.
- 4. ამ ოქმის მე-15 მუხლის 1-ლი, მე-2 და მე-3 პუნქტების დებულებები ასევე ვრცელდება საფოსტო მომსახურებაზე.

მუხლი 17 - მეთვალყურეობა საზღვარებს გარეთ

- ერთ-ერთი მხარის პოლიციის თანამდებობის პირეზი, რომლებიც, სისხლისსამართლებრივი საქმის გამოძიების ფარგლებში, თავისი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე ეძებენ პირს, რომელიც სავარაუდოდ მონაწილეობას იღებდა სისხლის სამართლის დანაშაულში, რომელსაც შედეგად შეიძლება თან სდევდეს ექსტრადიცია, ან პირს, რომელთან დაკავშირებითაც არსებობს მყარი საფუძველი, რომ ის შეძლებს ზემოაღნიშნული პიროვნეზის ისინ ადგილმდებარეობის და უფლებამოსილნი არიან, გააგრძელონ მათზე მეთვალყურეობა მეორე მხარის ტერიტორიაზე, თუ ამ მხარემ დაუშვა საზღვრებს გარეთ მეთვალყურეობის განხორციელება დახმარების გაწევის შესახებ მოთხოვნის საპასუხოდ, რომელიც წინასწარ იქნება წარდგენილი. ნებართვას შეიძლება თან დაერთოს პირობები.
- მოთხოვნის შესაბამისად, მეთვალყურეობა ევალება იმ მხარის მოსამსახურეებს, რომლის ტერიტორიაზეც იგი მიმდინარეობს.
- ამ მუხლის 1-ლი ქვე-პუნქტით გათვალისწინებული დახმარების გაწევის შესახებ მოთხოვნა უნდა გაეგზავნოს თითოეული მხარის მიერ უფლებამოსილ ორგანოს, რომელსაც გააჩნია მოთხოვნილი ნებართვის გაცემის ან გადაგზავნის იურისდიქცია.
- 2. თუ კონკრეტული გადაუდებელი მიზეზების გამო ვერ ხორციელდება მეორე მხარის წინასწარი ნებართვის მოთხოვნა, თანამდებობის პირები, რომლებიც წარმართავენ გამოძიებას სისხლის სამართლის საქმის ფარგლებში, უფლებამოსილნი არიან გააგრძელონ გამოძიება საზღვრებს გარეთ იმ პირის წინააღმდეგ, რომელმაც მტკიცებულებების მიხედვით ჩაიდინა ამ მუხლის მე-6 პუნქტში მითითებული დანაშაული, და დაიცვან შემდეგი პირობები:
- ა. მე-4 პუნქტის შესაბამისად დადგენილი მხარის ორგანოები, რომლის ტერიტორიაზეც უნდა გაგრძელდეს მეთვალყურეობა, დაუყოვნებლივ იქნებიან ინფორმირებულნი მეთვალყურეობის პროცესში საზღვრის გადაკვეთის შესახებ;
- ბ. 1-ლი პუნქტის შესაბამისად დახმარების აღმოჩენის შესახებ გადაცემული მოთხოვნა და საზღვრის გადაკვეთის საფუძვლების აღწერა, წინასწარი ნებართვის გარეშე გადაეცემა დაუყოვნებლივ.
- მეთვალყურეობა წყდება მაშინვე, როდესაც მხარე, რომლის ტერიტორიაზეც იგი მიმდინარეობს, ითხოვს ამას, "ა" ქვეპუნქტში მითითებული შეტყობინების ან "ბ" ქვეპუნქტში მითითებული მოთხოვნის გაგზავნის შემდეგ, ან თუ ნებართვა არ იქნება მიღებული საზღვრის გადაკვეთიდან ხუთი საათის განმავლობაში.
- 3. ამ მუხლის 1-ლ და მე-2 პუნქტებში ხსენებული მეთვალყურეობა ხორციელდება მხოლოდ შემდეგი ძირითადი პირობების შესაბამისად:

- ა. თანამდებობის პირები, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, ასრულებენ ამ მუხლის პირობებს, იცავენ მხარის კანონმდებლობას, რომლის ტერიტორიაზეც ისინი მოქმედებენ და ემორჩიელებიან ადგილობრივი პასუხისმგებელი ორგანოების ინსტრუქციებს;
- ბ. მე-2 პუნქტში გათვალისწინებული გარემოებების გარდა, თანამდებობის პირებს, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, თან აქვთ დოკუმენტები, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ნებართვა მინიჭებულია;
- გ. თანამდებობის პირებმა, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, ნებისმიერ დროს უნდა შეძლონ იმ მტკიცებულებების წარმოდგენა, რომლის თანახმადაც ისინი მოქმედებენ, როგორც ოფიციალური პირები;
- დ. თანამდებობის პირებს, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, უფლება აქვთ იქონიონ სამსახურებრივი იარაღი, თუ სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული მომთხოვნი მხარის მიერ. იარაღის გამოყენება დაუშვებელია, გარდა აუცილებელი თავდაცვის შემთხვევებისა;
- ე. შესვლა კერძო საცხოვრებელ ადგილებსა და იმ ადგილებში, რომელიც არაა საჯაროდ ხელმისაწვდომი, აკრძალულია;
- ვ. თანამდეზობის პირებს, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, არ შეუძლიათ დააკავონ, დაკითხონ, ან დააპატიმრონ პირები, რომლებიც იმყოფებიან მეთვალყურეობის ქვეშ;
- ზ. ანგარიში ყველა ოპერაციასთან დაკავშირებით წარედგინება მხარის იმ ორგანოს, რომლის ტერიტორიაზეც ეს ოპერაციები მიმდინარეობს; თანამდებობის პირებს, რომლებიც ახორციელებენ მეთვალყურეობას, შესაძლოა, წარედგინოთ მოთხოვნა, პირადად გამოცხადნენ ზემოაღნიშნულ ორგანოებში;
- თ. მხარეთა ორგანოები, რომლიდანაც დამკვირვებელი თანამდებობის პირები ჩამოვიდნენ, მხარეთა ორგანოების მოთხოვნისამებრ, რომლის ტერიტორიაზეც მიმდინარეობს მეთვალყურეობა, ხელს შეუწყობენ გამოძიებას იმ ოპერაციების გატარების შემდეგ, რომელშიც ისინი იღებდნენ მონაწილეობას, საპროცესო მოქმედებების ჩათვლით.
- 4. მხარეები, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, უთითებენ თანამდებობის პირებს და ორგანოებს, რომელსაც ისინი ადგენენ ამ მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტების მიზნების შესაბამისად. მომავალში მათ შეუძლიათ ნებისმიერ დროს იმავე საშუალებით შეცვალონ თავიანთი განცხადების პირობები.
- 5.მხარეებს შეუძლიათ, ორმხრივ დონეზე, გააფართოვონ ამ მუხლის ფარგლები და მიიღონ დამატებითი ზომები მისი შესრულებისათვის.
- 6. მე-2 პუნქტში მითითებული მეთვალყურეობა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ქვემოთ ჩამოთვლილ სისხლის სამართლის ერთ-ერთ დანაშაულთან დაკავშირებით:
- მკვლელობა პოლიტიკური მოტივების საფუძველზე;
- მკვლელობა;

- გაუპატიურება;
- ცეცხლის წაკიდება;
- ფულის გაყალბება;
- შეიარაღებული ყაჩაღობა და მოპარული ნივთების შენახვა;
- გამომალვა;
- ადამიანის გატაცება გამოსასყიდის მიღების მიზნით და მძევლების აყვანა;
- ადამიანებით ვაჭრობა;
- ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული ნივთიერებებით უკანონო ვაჭრობა;
- ომის კანონებისა და ასაფეთქებელი ნივთიერებების შესახებ კანონების დარღვევა;
- ასაფეთქებელი ნივთიერებების გამოყენება;
- ტოქსიკური და საშიში ნარჩენების უკანონო გადაზიდვა;
- უცხოელთა უკანონო გადაყვანა, რომელთაც არ გააჩნიათ ქვეყანაში ცხოვრების უფლება;
- ბავშვებზე სექსუალური ძალადობა.

მუხლი 18 - კონტროლირებული გადაცემა

- 1. ყოველი მხარე ვალდებულია მეორე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე, ექსტრადიციას დაქვემდებარებული სისხლის სამართლის დანაშაულის გამოძიების ფარგლებში, უზრუნველყოს მის ტერიტორიაზე ბრალდებულის კონტროლირებული გადაცემის შესაძლებლობა.
- 2. გადაწყვეტილება კონტროლირებული გადაცემის გატარების შესახებ მიიღება მომთხოვნი მხარის კომპეტენტური ორგანოს მიერ ყოველ ინდივიდუალურ შემთხვევაში ამ მხარის შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის გათვალისწინებით.
- 3. კონტროლირებული გადაცემა ხორციელდება მოთხოვნის მიმღები მხარის პროცედურების შესაბამისად. მოქმედების, ოპერაციების ხელმძღვანელობისა და მათი გატარების კომპეტენცია ეკუთვნის ამ მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს.
- 4. მხარეები, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, უთითებენ ამ მუხლის მიზნებისთვის დადგენილ კომპეტენტურ ორგანოებს. მომავალში მათ ნებისმიერ დროს იმავე საშუალებით შეუძლიათ შეცვალონ თავისი განცხადების პირობები.

მუხლი 19 - საიდუმლო გამოძიება

- 1. მომთხოვნ და მოთხოვნის მიმღებ მხარეებს შეუძლიათ შეთანხმდნენ, რომ ისინი დაეხმარებიან ერთმანეთს იმ თანამდებობის პირების მიერ დანაშაულის გამოძიების გატარებაში, რომლებიც მოქმედებენ საიდუმლოდ ან როგორც გამოგონილ პიროვნებად (საიდუმლო გამოძიება).
- 2. გადაწყვეტილება მოთხოვნის შესახებ მიიღება მომთხოვნი მხარის კომპეტენტური ორგანოების მიერ, ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, მისი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობისა და პროცედურების გათვალისწინებით. საიდუმლო გამომიების

ხანგრძლივობა, დეტალური პირობები და შესაბამისი თანამდებობის პირების იურიდიული სტატუსი, საიდუმლო გამოძიების მიმდინარეობისას, შეთანხმდება მხარეებს შორის მათი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობისა და პროცედურების შესაბამისად.

- საიდუმლო გამოძიება ტარდება 09 მხარის შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობისა და პროცედურების შესაბამისად, რომლის ტერიტორიაზეც მიმდინარეობს გამოძიება. მონაწილე მხარეები თანამშრომლობენ, რათა ხელი შეუწყონ საიდუმლო გამოძიების მომზადებასა და მისი გატარების კონტროლს, ასევე ღონისძიებებს იმ თანამდებობის პირეზის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, რომლებიც მოქმედებენ საიდუმლოდ ან როგორც გამოგონილი პირეზი.
- 4. მხარეები, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, უთითებენ იმ ორგანოებს, რომლებიც ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მიზნებისთვის წარმოადგენენ კომპეტენტურ ორგანოებს. მომავალში მათ ნებისმიერ დროს იმავე საშუალებით შეუძლიათ შეცვალონ თავისი განცხადების პირობები.

მუხლი 20 - ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფები

1. ორი ან მეტი მხარის კომპეტენტურ ორგანოებს ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, შეუძლიათ შექმნან ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფი განსაზღვრული მიზნისთვის და შეზღუდული ვადით, რომელიც ამ ჯგუფის შემქმნელ ერთ ან რამდენიმე მხარე-სახელმწიფოში, ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, შეიძლება იქნეს გაგრძელებული გამოძიების გატარების მიზნით. ჯგუფის შემადგენლობა განისაზღვრება შეთანხმებით.

საერთო საგამოძიებო ჯგუფი შეიძლება შეიქმნეს, თუ:

- ა. მხარის მიერ სისხლის სამართლის დანაშუალზე გატარებული გამოძიება საჭიროებს რთულ და საპირისპირო გამოძიებებს, რომელიც დაკავშირებულია სხვა მხარეებთან;
- ბ. რამდენიმე მხარე წარმართავს გამოძიებას სისხლის სამართლის დანაშაულზე, სადაც საქმის გარემოებები აუცილებლად საჭიროებს მონაწილე მხარეების კოორდინირებულ მოქმედებას;
- მოთხოვნა საერთო საგამოძიებო ჯგუფის შექმნის შესახებ შეიძლება იქნეს შესრულებული ნებისმიერი დაინტერესებული მხარის მიერ. ჯგუფი იქმნება ერთ წევრ-სახელმწიფოში, რომლის ტერიტორიაზეც ივარაუდება გამოძიების ჩატარება.
- 2. კონვენციის მე-14 მუხლის შესაბამისი დებულებების მონაცემებზე დამატებით, მოთხოვნა ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფის შექმნის შესახებ შეიცავს წინადადებას ჯგუფის შემადგენლობის შესახებ.
- 3. ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფი მოქმედებს იმ მხარის ტერიტორიაზე, რომელმაც შექმნა ეს ჯგუფი შემდეგი პირობების შესაბამისად:

- ა. ჯგუფის ხელმძღვანელი არის კომპეტენტური ორგანოს წარმომადგენილი, რომელიც მონაწილეობას იღებს მხარის იმ სისხლის სამართლის დანაშაულის გამოძიებაში, რომლის ტერიტორიაზეც მოქმედებს ჯგუფი. ჯგუფის ხელმძღვანელი მოქმედებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად;
- ბ. ჯგუფი ახორციელებს ოპერაციებს იმ მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად, რომლის ტერიტორიაზეც ის მოქმედებს. ჯგუფის წევრები და წარგზავნილი (სეკონდირებული) წევრები ასრულებენ თავიანთ დავალებებს "ა" ქვეპუნქტში მითითებული პირის ხელმძღვანელობით, და ითვალისწინებენ იმ პირობებს, რომლებიც დადგენილია საკუთარი ორგანოების მიერ ჯგუფის შექმნის შესახებ შეთანხმებაში;
- გ. მხარე, რომლის ტერიტორიაზეც მოქმედებს ჯგუფი, გაატარებს აუცილებელ საორგანიზაციო ზომებს ოპერაციების ჩასატარებლად.
- 4. ამ მუხლში, საერთო საგამოძიებო ჯგუფის წევრები იმ მხარე-სახელმწიფოდან, რომლის ტერიტორიაზეც მოქმედებს ჯგუფი, იწოდებიან როგორც "წევრები", იმ დროს, როდესაც მონაწილეები სხვა მხარე-სახელმწიფოდან იწოდებიან, როგორც "წარგზავნილი (სეკონდირებული) წევრები".
- 5. საერთო საგამოძიებო ჯგუფის წარგზავნილ (სეკონდირებული) წევრებს უფლება აქვთ დაესწრონ იმ საგამოძიებო ზომების განხორციელებას, რომელიც მიმდინარეობს ოპერაციების განმახორციელებელი მხარის მიერ. თუმცა, ჯგუფის ხელმძღვანელს შეუძლია, გარკვეული მიზეზების საფუძველზე, მიიღოს სხვაგვარი გადაწყვეტილება იმ მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად, რომლის ტერიტორიაზეც მოქმედებს ჯგუფი.
- 6. ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფის წარგზავნილ (სეკონდირებული) წევრებს იმ მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად, რომლის ტერიტორიაზეც მიმდინარეობს ოპერაციები, შესაძლოა, ჯგუფის ხელმძღვანელის მიერ დაევალოთ გარკვეული საგამოძიებო ზომების გატარება, თუ ეს ზომები მოწონებული იქნება ოპერაციის გამტარებელი მხარის კომპეტენტური ორგანოებისა და წამგზავნი მხარის მიერ.
- 7. თუ ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფისთვის აუცილებელია ჯგუფის იმ ერთ-ერთი შემქნელი მხარის ტერიტორიაზე საგამოძიებო ზომების გატარება, ამ მხარის მიერ წარგზანილ ჯგუფის წევრებს შეუძლიათ მოსთხოვონ თავის კომპეტენტურ ორგანოებს ასეთი ზომების გატარება. ამგვარი ზომები ამ მხარისთვის ითვლება დამტკიცებულ პირობად, რომლებიც შეიძლება იქნეს გამოყენებული, თუ მათი მიღება იქნება აუცილებელი შიდა გამოძიებისათვის.
- 8. თუ ჯგუფს ესაჭიროება იმ მხარის დახმარება, რომელიც არ არის ამ ჯგუფის შემქნელი, ან მესამე სახელმწიფოს დახმარება, მოთხოვნა დახმარების შესახებ შეიძლება იქნეს გადაცემული ოპერაციის გამტარებელი სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოს მიერ მეორე სახელმწიფოს შესაბამისი კომპეტენტურ ორგანოსადმი მოქმედი დოკუმენტებისა და შეთანხმებების შესაბამისად.
- 9. ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფის წარგზავნილ (სეკონდირებული) წევრს შეუძლია, მისი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობისა და კომპეტენციის

ფარგლებში, მიაწოდოს ჯგუფს იმ მხარისთვის ხელმისაწვდომია ინფორმაცია, რომელმაც წარგზავნა აღნიშნული პირი ჯგუფის მიერ ჩატარებული სისხლის სამართლის გამოძიებისთვის.

- 10. ერთობლივი საგამოძებო ჯგუფის წევრისა ან წარგზავნილი (სეკონდირებული) წევრის მიერ კანონიერად მიღებული ინფორმაცია, რომელიც არ არის ხელმისაწვდომი შესაბამისი მხარის კომპეტენტური ორგანოებისთვის სხვა გზით, შეიძლება იქნეს გამოყენებული შემდეგი მიზნებისთვის:
- ა. იმ მიზნებისთვის, რისთვისაც ჯგუფი იქნა შექმწილი;
- ბ. ინფორმაციის მიმღები მხარის წინასწარი თანხმობის არსებობისას, როდესაც ინფომრაცია ხელმისაწვდომია სხვა სისხლის სამართლის დანაშაულის გახსნის, გამოძიებისა და სამართალწარმოებისთვის. თანხმობაზე შეიძლება უარი ითქვას იმ შემთხვევაში, თუ ამგვარმა გამოყენებამ შესაბამისი მხარის ტერიტორიაზე შეიძლება საფრთხე შეუქმნას სისხლის სამართლის დანაშაულის რომლის მიმართაც მხარემ შეიძლება გამომიეზას, ან უარი თქვას ურთიერთდახმარების გაწევაზე;
- გ. საზოგადოების უსაფრთხოებისათვის განსაკუთრებული და სერიოზული საფრთხის აცილებისთვის, ასევე "ბ" ქვეპუნქტის დებულებების დაურღვევლად, სისხლის სამართლის გამოძიების შემდგომი გახსნის შემთხვევაში;
- დ. სხვა მიზნებისთვის ჯგუფის შემქმნელ მხარეებს შორის შეთანხმებების ფარგლებში.
- 11. ეს მუხლი ზიანს არ აყენებს სხვა ნებისმიერ დებულებებს ან შეთანხმებებს ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფების შექმნისა და მოქმედების შესახებ.
- 12. შესაბამისი მხარეების კანონმდებლობის ან მათ შორის მოქმედი ნებისმიერი იურიდიული დოკუმენტების დებულებების მიხედვით, შეთანხმება შეიძლება იქნეს მიღწეული იმ პირებს შორის, გარდა მხარეების კომპეტენტური ორგანოების წარმომადგენლებისა, რომლებმაც შექმნეს ერთობლივი საგამოძიებო ჯგუფი მათ საქმიანობაში მონაწილეობის მისაღებად. უფლებები, რომლებსაც ფლობენ ჯგუფის წევრები ან წარგზავნილი (სეკონდირებული) წევრები ამ მუხლის შესაბამისად, არ ენიჭებათ ამ პირებს, თუ შეთანხმებით ნათლად არ არის დადგენილი სხვაგვარად.

მუხლი 21 - თანამდებობის პირთა სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა

მე-17, მე-18, მე-19 ან მე-20 მუხლებში მითითებული ოპერაციის გატარების პერიოდში, თუ სხვა შეთანხმება არა არის მიღწეული შესაბამის მხარეებს შორის, მხარის თანამდებობის პირები, გარდა ოპერაციის გამტარებელი მხარისა, ითვლებიან ოპერაციის გამტარებელი მხარის თანამდებობის პირებად იმ დანაშაულებთან მიმართებაში, რომელიც ჩადენილია მათ მიერ ან მათ წინააღმდეგ.

მუხლი 22 – თანამდებობის პირთა სამოქალაქო პასუხისმგებლობა

1. თუ ერთი მხარის თანამდებობის პირები მოქმედებენ მეორე მხარის ტერიტორიაზე მე-17, მე-18, მე-19 ან 20 მუხლების შესაბამისად, პირველი მხარე პასუხს აგებს ნებისმიერ ზიანზე, რომელიც მიყენებული იქნება მისი თანამდებობის

პირთა მიერ ოპერაციების განხორციელების დროს, სამოქმედო ტერიტორიის კანონმდებლობის შესაბამისად.

- 2. მხარეს, რომლის ტერიტორიაზეც მოხდა 1 პუნქტში აღნიშნული ზიანის მიყენება, შეუძლია აანაზღაუროს ზიანი იმ პირობების შესაბამისად, რომლებიც გამოიყენება აღნიშნული ზიანის მიმართ და გამოწვეულია მხარის თანამდებობის პირთაგან.
- 3. მხარე, რომლის წარმომადგენლებმაც ზიანი მიაყენეს ნებისმიერ პირს მეორე მხარის ტერიტორიაზე, ვალდებულია სრული ოდენობით აუნაზღაუროს ამ უკანასკნელს თანხები, რომელიც გაცემულია დაზარალებულ პირთა მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.
- 4. მესამე მხარეების მიერ თავიანთი უფლებები ხელყოფის გარეშე, გარდა წინამდებარე მუხლის მე–3 პუნქტისა, პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოებების დადგომის შემთხვევაში, ყოველი მხარე უარს ამბობს მეორე მხარის მიერ მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნაზე.
- 5. წინამდებარე მუხლი მოქმედებს, თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმებულან.

მუხლი 23 – მოწმეთა დაცვა

თუ კონვენციის ან მისი ერთ-ერთი ოქმის შესაბამისად მხარე ითხოვს დახმარებას მოწმეთა დაცვის ან მათი დაშინების თავიდან აცილების მიზნით, მოთხოვნის მიმღები და მომთხოვნი მხარეების კომპეტენტური ორგანოები იღებენ ზომებს შესაბამისი პირის დაცვის ღონისძიებების შესათანხმებლად, მათი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 24 – დროებითი ღონისძიებები

- 1. მხარის მოთხოვნის შემთხვევაში, მოთხოვნის მიმღები მხარე უფლებამოსილია, მისი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად, მიიღოს დროებითი ზომები იმ მტკიცებულებების დაცვისთვის, რომლების ადასტურებენ არსებულ მდგომარეობას ან იცავენ საფრთხის ქვეშ არსებულ სამართლებრივ ინტერესებს.
- 2. მოთხოვნის მიმღებ მხარეს შეუძლია დააკმაყოფილოს მოთხოვნა ნაწილობრივ ან წარდგენილი პირობების დაცვით, კერძოდ დროებითი შეზღუდვის პირობით.

მუხლი 25 – კონფიდენციალურობა

მომთხოვნი მხარე უფლებამოსილია მოითხოვოს მოთხოვნის მიმღები მხარისგან, რომ ამ უკანასკნელმა დაიცვას მოთხოვნის წარდგენის ფაქტის და მისი შინაარსის კონფიდენციალურობა, გარდა მოთხოვნის შესრულებისთვის აუცილებელი შემთხვევებისა. თუ მოთხოვნის მიმღებ მხარეს არ შეუძლია კონფიდენციალურობის დაცვა, ის დაუყოვნებლივ აცნობებს ამის შესახებ მომთხოვნ მხარეს.

მუხლი 26 – მონაცემების დაცვა

1. კონვენციის ან მისი ნებისმიერი ოქმის შესაბამისად შესრულებული მოთხოვნის შედეგად, ერთი მხარის მიერ მეორე მხარისთვის გადაცემული პერსონალური მონაცემები შეიძლება იქნეს გამოყენებული მათი მიმღები მხარის მიერ, გარდა:

- ა. სამართალწარმოებითი მიზნებისა, რომლებზეც ვრცელდება კონვენცია ან მისი რომელიმე ოქმი;
- ბ. სხვა სასამართლო ან ადმინისტრაციული პროცედურებისა, რომლებიც პირდაპირ კავშირშია "ა" პუნქტში აღნიშნულ სამართალწარმოებასთან;
- გ. საზოგადოებრივი უსაფრთხოების პირდაპირი და სერიოზული საფრთხის თავიდან აცილების შემთხვევისა.
- 2. მიუხედავად ამისა, აღნიშნული ხასიათის მონაცემები შეიძლება იქნეს გამოყენებული სხვა მიზნებისთვის, თუ წინასწარ მიღებულია მონაცემების ან მისი სუბიექტის გადამცემი მხარის თანხმობა.
- 3. ნებისმიერ მხარეს შეუძლია უარი თქვას მონაცემების გადაცემაზე, რომლებიც მიღებულია კონვენციის ან მისი ოქმების შესაბამისი მოთხოვნის შესრულების შედეგად,თუ:
- ამგვარი მონაცემები დაცულია მისი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობით;
- მხარისათვის, რომელსაც გადაეცემა მონაცემები, არ არის სავალდებულო 1981 წლის 28 იანვარს ქ.სტრასბურგში დადებული კონვენცია "პერსონალური მონაცემების ავტომატური დამუშავებისას ფიზიკური პირების დაცვის შესახებ", თუ უკანასკნელი მხარე თანახმა არ იქნება უზრუნველყოს მონაცემების ისეთი დაცვა, როგორც ეს მოთხოვნილია პირველი მხარის მიერ.
- 4. ნებისმიერ მხარეს, რომელიც გადასცემს პერსონალურ მონაცემებს, მიღებულს კონვენციის ან მისი ოქმების შესაბამისი მოთხოვნის შესრულების შედეგად, უფლება აქვს მოითხოვოს მონაცემების მიმღები მხარისგან ინფორმაცია აღნიშნული მონაცემების გამოყენების შესახებ.
- 5. ნებისმიერ მხარეს შეუძლია განცხადებით მიმართოს ევროსაბჭოს გენერალურ მდივანს და მოითხოვოს, რომ იმ პროცედურების ფარგლებში, რომლებშიც მას შეუძლია უარი თქვას ან შეზღუდოს პერსონალური მონაცემების გადაცემა ან გამოყენება კონვენციის ან მისი ოქმების დებულებების შესაბამისად, მეორე მხარისთვის გადაცემული პერსონალური მონაცემები არ იქნეს გამოყენებული ამ უკანასკნელის მიერ წინამდებარე მუხლის პირველი პუნქტის მიზნებისთვის, წინასწარი თანხმობის გარეშე.

მუხლი 27 – ადმინისტრაციული ორგანოები

მხარეებს, ნებისმიერ დროს ევროსაბჭოს გენერალური მდივნისთვის განცხადების გაგზავნის გზით, შეუძლიათ განსაზღვრონ, თუ რომელ ორგანოს მიიჩნევენ ადმინისტრაციულ ორგანოდ, წინამდებარე კონვენციის პირველი მუხლის მე-3 პუნქტის მიზნებისთვის.

მუხლი 28 – სხვა ხელშეკრულებებთან ურთიერთობა

წინამდებარე ოქმის დებულებები არ ეწინააღმდეგება მხარეებს შორის ორმხრივი ან მრავალმხრივი შეთანხმებებით გათვალისწინებულ ფართო დებულებებს, კონვენციის 26-ე მუხლის მე-3 პუნქტის გამოყენებისას.

მუხლი 29 – მეგობრული მორიგება

დანაშაულთან დაკავშირებული პრობლემების ევროპული კომიტეტი ინფორმირებული იქნება კონვენციისა და მისი ოქმის განმარტებისა და გამოყენების თაობაზე და მიიღებს ყველა საჭირო ზომას, რათა ხელი შეუწყოს ნებისმიერი სახის სირთულის მეგობრულად მორიგებას, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას მათი გამოყენების დროს.

თავი III

მუხლი 30 – ხელმოწერა და ძალაში შესვლა

- 1. წინამდებარე ოქმი ღიაა ხელმოსაწერად ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოების მიერ, რომლებიც წარმოდგენენ კონვენციის მხარეებს ან ხელმოწერილი აქვთ იგი. ეს ოქმი ექვემდებარება რატიფიცირებას, მიღებას ან დამტკიცებას. ხელმომწერი მხარე არ განახორციელებს წინამდებარე ოქმის რატიფიცირებას, მიღებას ან დამტკიცებას, თუ მას წინასწარ განუხორციელებია ან ერთდროულად არ განახორციელებს კონვენციის რატიფიცირებას, მიღებას ან დამტკიცებას. რატიფიცირების, მიღების ან დამტკიცების სიგელების დეპონირება განხორციელდება ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანთან.
- 2. წინამდებარე ოქმი ძალაში შედის რატიფიცირების, მიღების ან დამტკიცებისათვის საჭირო მესამე სიგელის დეპონირების შემდგომი სამთვიანი პერიოდის ამოწურვიდან მომდევნო თვის პირველ დღეს.
- 3. რაც შეეხება ნებისმიერ ხელმომწერ სახელმწიფოს, რომელიც შემდგომში მოახდენს რატიფიცირების, მიღებისა და დამტკიცების სიგელების დეპონირებას, მისთვის ოქმი ძალაში შევა დეპონირების შემდგომი სამთვიანი ვადის ამოწურვიდან მომდევნო თვის პირველ დღეს.

მუხლი 31 - შეერთება

- 1. ნებისმიერ არაწევრ სახელმწიფოს, რომელიც შეუერთდა კონვენციას, შეუძლია შეუერთდეს წინამდებარე ოქმს მისი ძალის შესვლის შემდეგ.
- 2. ასეთი შეერთება ძალაში შედის შეერთების სიგელის ევროსაბჭოს გენერალურ მდივანთან დეპონირების გზით.
- 3. იმ სახელმწიფოებისთვის, რომლებიც კონვენციას უერთდებიან, ოქმი ძალაში შედის სამთვიანი ვადის გასვლიდან, შეერთების სიგელის დეპონირების შემდგომი თვის პირველ დღეს.

მუხლი 32 - ტერიტორიული გამოყენება

- 1. ნებისმიერ სახელმწიფოს, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, შეუძლია მიუთითოს ტერიტორია ან ტერიტორიები, რომელზეც ვრცელდება ამ ოქმის მოქმედება.
- 2. ნებისმიერ სახელმწიფოს, ნებისმიერ დროს ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი განცხადების მეშვეობით, შეუძლია გაავრცელოს ამ ოქმის

მოქმედება განცხადებაში მითითებულ ნებისმიერ ტერიტორიაზე. ამ ტერიტორიისთვის ოქმი ძალაში შედის სამთვიანი ვადის გასვლიდან, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ასეთი განცხადების მიღების შემდგომი თვის პირველ დღეს.

3. ზემოხსენებული ორი პუნქტის შესაბამისად გაკეთებული ნებისმიერი განცხადება ნებისმიერ ტერიტორიასთან მიმართებაში, რომელიც მითითებულია ამ განცხადებაში, შეიძლება იქნეს უკან გამოთხოვილი ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გაგზავნილი შეტყობინების გზით. განცხადების გამოთხოვა ძალაში შედის სამთვიანი ვადის გასვლიდან, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ასეთი განცხადების მიღების შემდგომი თვის პირველ დღეს.

მუხლი 33 - დათქმები

- 1. დათქმები, რომლებიც გაკეთებულია მხარის მიერ კონვენციის ან მისი ოქმის ნებისმიერ დებულებასთან მიმართებით, ასევე გავრცელდება წინამდებარე ოქმზე, თუ მხარე სხვაგვარად არ განაცხადებს ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას. იგივე პირობები გავრცელდება ნებისმიერ განცხადებაზე, რომელიც გაკეთებულია კონვენციასა და მის ოქმთან დაკავშრებით.
- 2. ნებისმიერ სახელმწიფოს, ხელმოწერის ან სარატიფიკაციო, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების სიგელის დეპონირებისას, შეუძლია განაცხადოს, რომ ის სარგებლობს უფლებით არ მიიღოს მე–16, მე-17, მე-18, მე-19 და მე–20 მუხლებიდან ერთი ან რამდენიმე, სრულად ან ნაწილობრივ. დაუშვებელია ნებისმიერი სხვა დათქმის გაკეთება.
- 3. ნებისმიერ სახელმწიფოს შეუძლია, სრულად ან ნაწილობრივ გააუქმოს წინა პუნქტების შესაბამისად გაკეთებული დათქმა, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე განცხადების გაგზავნის მეშვეობით, რომელიც ძალაში შედის ევრისაბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ამ განცხადების მიღების თარიღიდან.
- 4. ნებისმიერ სახელმწიფოს, რომელმაც გააკეთა დათქმა ამ ოქმის ნებისმიერ მუხლთან მიმართებაში, როგორც ეს მითითებულია მე-2 პუნქტში, არ შეუძლია მოითხოვს ამ მუხლის სხვა მხარის მიერ გამოყენება. მიუხედავა ამისა, თუ მხარის დათქმა ნაწილობრივია ან პირობითი, მას შეუძლია, მოითხოვოს ამგვარი დებულების გამოყენება იმდენად, რამდენადაც ეს მის მიერ არის მიღებული.

მუხლი 34 - დენონსაცია

- 1. ნებისმიერ მხარეს იმდენად, რამდენადაც ეს მას ეხება, შეუძლია ნებისმიერ დროს განახორციელოს ოქმის დენონსაცია ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე შეტყობინების გაგზავნით გზით.
- 2. ამგვარი დენონსაცია ძალაში შედის სამთვიანი ვადის გასვლიდან, ევროსაბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ასეთი შეტყობინების მიღების შემდგომი თვის პირველ დღეს.
- 3. კონვენციის დენონსაცია ავტომატურად იწვევს ამ ოქმის დენონსაციას.

მუხლი 35 – შეტყობინებები

ევროსაბჭოს გენერალური მდივანი, წევრ სახელმწიფოებსა და ნებისმიერ ქვეყანას, რომელიც შეუერთდა წინამდებარე ოქმს, შეატყობინებს:

- ა. ნებისმიერი ხელმოწერის შესახებ;
- ბ. რატიფიკაციის, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების ნებისმიერი სიგელის დეპონირების შესახებ;
- გ. წინამდებარე ოქმის ძალაში შესვლის ნებისმიერი თარიღი, თაობაზე, 30-ე და 31-ე მუხლების შესაბამისად;
- დ. ოქმთან დაკავშირებული ნებისმიერი სხვა აქტის, დეკლარაციის, შეტყობინების ან კომუნიკაციის შესახებ.
- აღნიშნულის დასტურად, სათანადოდ უფლებამოსილი პირები ხელს აწერენ წინამდებარე ოქმს.

შესრულებულია ქ. სტრასბურგში, 2001 წლის 8 ნოემბერს, ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე; ამასთან, ორივე ტექსტი თანაბრად ავთენტურია, რომლის ერთი ასლი უნდა იქნეს დეპონირებული ევროსაბჭოს არქივში. ევროსაბჭოს გენერალური მდივანი დამოწმებულ ასლებს გადასცემს ევროსაბჭოს თითოეულ წევრ სახელმწიფოს და არაწევრ სახელმწიფოებს, რომლებიც შეურთდენენ კონვენციას.

Second Additional Protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters Strasbourg, 8.XI.2001

The member States of the Council of Europe, signatory to this Protocol, Having regard to their undertakings under the Statute of the Council of Europe;

Desirous of further contributing to safeguard human rights, uphold the rule of law and support the democratic fabric of society;

Considering it desirable to that effect to strengthen their individual and collective ability to respond to crime;

Decided to improve on and supplement in certain aspects the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters done at Strasbourg on 20 April 1959 (hereinafter referred to as "the Convention"), as well as the Additional Protocol thereto, done at Strasbourg on 17 March 1978;

Taking into consideration the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, done at Rome on 4 November 1950, as well as the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, done at Strasbourg on 28 January 1981, Have agreed as follows:

Chapter I

Article 1 – Scope

Article 1 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

- "1 The Parties undertake promptly to afford each other, in accordance with the provisions of this Convention, the widest measure of mutual assistance in proceedings in respect of offences the punishment of which, at the time of the request for assistance, falls within the jurisdiction of the judicial authorities of the requesting Party.
- 2 This Convention does not apply to arrests, the enforcement of verdicts or offences under military law which are not offences under ordinary criminal law.
- 3 Mutual assistance may also be afforded in proceedings brought by the administrative authorities in respect of acts which are punishable under the national law of the requesting or the requested Party by virtue of being infringements of the rules of law, where the decision may give rise to proceedings before a court having jurisdiction in particular in criminal matters.
- 4 Mutual assistance shall not be refused solely on the grounds that it relates to acts for which a legal person may be held liable in the requesting Party."

Article 2 – Presence of officials of the requesting Party

Article 4 of the Convention shall be supplemented by the following text, the original Article 4 of the Convention becoming paragraph 1 and the provisions below becoming paragraph 2:

"2 Requests for the presence of such officials or interested persons should not be refused where that presence is likely to render the execution of the request for assistance more responsive to the needs of the requesting Party and, therefore, likely to avoid the need for supplementary requests for assistance."

Article 3 – Temporary transfer of detained persons to the territory of the requesting Party Article 11 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"1 A person in custody whose personal appearance for evidentiary purposes other than for standing trial is applied for by the requesting Party shall be temporarily transferred to its territory, provided that he or she shall be sent back within the period stipulated by the requested Party and subject to the provisions of Article 12 of this Convention, in so far as these are applicable.

Transfer may be refused if:

- a the person in custody does not consent;
- b his or her presence is necessary at criminal proceedings pending in the territory of the requested Party;
- c transfer is liable to prolong his or her detention, or
- d there are other overriding grounds for not transferring him or her to the territory of the requesting Party.
- 2 Subject to the provisions of Article 2 of this Convention, in a case coming within paragraph 1, transit of the person in custody through the territory of a third Party, shall be granted on application, accompanied by all necessary documents, addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the Party through whose territory transit is requested. A Party may refuse to grant transit to its own nationals.
- 3 The transferred person shall remain in custody in the territory of the requesting Party and, where applicable, in the territory of the Party through which transit is requested, unless the Party from whom transfer is requested applies for his or her release."

Article 4 – Channels of communication

Article 15 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

- "1 Requests for mutual assistance, as well as spontaneous information, shall be addressed in writing by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party and shall be returned through the same channels. However, they may be forwarded directly by the judicial authorities of the requesting Party to the judicial authorities of the requested Party and returned through the same channels.
- 2 Applications as referred to in Article 11 of this Convention and Article 13 of the Second Additional Protocol to this Convention shall in all cases be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party and shall be returned through the same channels.
- 3 Requests for mutual assistance concerning proceedings as mentioned in paragraph 3 of Article 1 of this Convention may also be forwarded directly by the administrative or judicial authorities of the requesting Party to the administrative or judicial authorities of the requested Party, as the case may be, and returned through the same channels.
- 4 Requests for mutual assistance made under Articles 18 and 19 of the Second Additional Protocol to this Convention may also be forwarded directly by the competent authorities of the requesting Party to the competent authorities of the requested Party.
- 5 Requests provided for in paragraph 1 of Article 13 of this Convention may be addressed directly by the judicial authorities concerned to the appropriate authorities of the requested Party, and the replies may be returned directly by those authorities. Requests provided for in paragraph 2 of Article 13 of this Convention shall be addressed by the Ministry of Justice of the requesting Party to the Ministry of Justice of the requested Party.
- 6 Requests for copies of convictions and measures as referred to in Article 4 of the Additional Protocol to the Convention may be made directly to the competent authorities. Any Contracting State may, at any time, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities it will, for the purpose of this paragraph, deem competent authorities.
- 7 In urgent cases, where direct transmission is permitted under this Convention, it may take place through the International Criminal Police Organisation (Interpol).
- 8 Any Party may, at any time, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, reserve the right to make the execution of requests, or specified requests, for mutual assistance dependent on one or more of the following conditions:
- a that a copy of the request be forwarded to the central authority designated in that declaration;
- b that requests, except urgent requests, be forwarded to the central authority designated in that declaration;
- c that, in case of direct transmission for reasons of urgency, a copy shall be transmitted at the same time to its Ministry of Justice;
- d that some or all requests for assistance shall be sent to it through channels other than those provided for in this article.
- 9 Requests for mutual assistance and any other communications under this Convention or its Protocols may be forwarded through any electronic or other means of telecommunication provided that the requesting Party is prepared, upon request, to produce at any time a written record of it and the original. However, any Contracting State, may by a declaration addressed at any time to the Secretary General of the Council of Europe, establish the conditions under which it shall be willing to accept and execute requests received by electronic or other means of telecommunication.

10 The provisions of this article are without prejudice to those of bilateral agreements or arrangements in force between Parties which provide for the direct transmission of requests for assistance between their respective authorities."

Article 5 – Costs

Article 20 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

- "1 Parties shall not claim from each other the refund of any costs resulting from the application of this Convention or its Protocols, except:
- a costs incurred by the attendance of experts in the territory of the requested Party;
- b costs incurred by the transfer of a person in custody carried out under Articles 13 or 14 of the Second Additional Protocol to this Convention, or Article 11 of this Convention;
- c costs of a substantial or extraordinary nature.
- 2 However, the cost of establishing a video or telephone link, costs related to the servicing of a video or telephone link in the requested Party, the remuneration of interpreters provided by it and allowances to witnesses and their travelling expenses in the requested Party shall be refunded by the requesting Party to the requested Party, unless the Parties agree otherwise.
- 3 Parties shall consult with each other with a view to making arrangements for the payment of costs claimable under paragraph 1.c above.
- 4 The provisions of this article shall apply without prejudice to the provisions of Article 10, paragraph 3, of this Convention."

Article 6 – Judicial authorities

Article 24 of the Convention shall be replaced by the following provisions:

"Any State shall at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities it will, for the purpose of the Convention, deem judicial authorities. It subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of its declaration."

Chapter II

Article 7 – Postponed execution of requests

- 1 The requested Party may postpone action on a request if such action would prejudice investigations, prosecutions or related proceedings by its authorities.
- 2 Before refusing or postponing assistance, the requested Party shall, where appropriate after having consulted with the requesting Party, consider whether the request may be granted partially or subject to such conditions as it deems necessary.
- 3 If the request is postponed, reasons shall be given for the postponement. The requested Party shall also inform the requesting Party of any reasons that render impossible the execution of the request or are likely to delay it significantly.

Article 8 – Procedure

Notwithstanding the provisions of Article 3 of the Convention, where requests specify formalities or procedures which are necessary under the law of the requesting Party, even if unfamiliar to the requested Party, the latter shall comply with such requests to the extent that the action sought is not contrary to fundamental principles of its law, unless otherwise provided for in this Protocol.

Article 9 – Hearing by video conference

- 1 If a person is in one Party's territory and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another Party, the latter may, where it is not desirable or possible for the person to be heard to appear in its territory in person, request that the hearing take place by video conference, as provided for in paragraphs 2 to 7.
- 2 The requested Party shall agree to the hearing by video conference provided that the use of the video conference is not contrary to fundamental principles of its law and on condition that it has the technical means to carry out the hearing. If the requested Party has no access to the technical means for video conferencing, such means may be made available to it by the requesting Party by mutual agreement.
- 3 Requests for a hearing by video conference shall contain, in addition to the information referred to in Article 14 of the Convention, the reason why it is not desirable or possible for the witness or expert to attend in person, the name of the judicial authority and of the persons who will be conducting the hearing.
- 4 The judicial authority of the requested Party shall summon the person concerned to appear in accordance with the forms laid down by its law.
- 5 With reference to hearing by video conference, the following rules shall apply:
- a a judicial authority of the requested Party shall be present during the hearing, where necessary assisted by an interpreter, and shall also be responsible for ensuring both the identification of the person to be heard and respect for the fundamental principles of the law of the requested Party. If the judicial authority of the requested Party is of the view that during the hearing the fundamental principles of the law of the requested Party are being infringed, it shall immediately take the necessary measures to ensure that the hearing continues in accordance with the said principles;
- b measures for the protection of the person to be heard shall be agreed, where necessary, between the competent authorities of the requesting and the requested Parties;
- c the hearing shall be conducted directly by, or under the direction of, the judicial authority of the requesting Party in accordance with its own laws;
- d at the request of the requesting Party or the person to be heard, the requested Party shall ensure that the person to be heard is assisted by an interpreter, if necessary;
- e the person to be heard may claim the right not to testify which would accrue to him or her under the law of either the requested or the requesting Party.
- 6 Without prejudice to any measures agreed for the protection of persons, the judicial authority of the requested Party shall on the conclusion of the hearing draw up minutes indicating the date and place of the hearing, the identity of the person heard, the identities and functions of all other persons in the requested Party participating in the hearing, any oaths taken and the technical conditions under which the hearing took place. The document shall be forwarded by the competent authority of the requested Party to the competent authority of the requesting Party.
- 7 Each Party shall take the necessary measures to ensure that, where witnesses or experts are being heard within its territory, in accordance with this article, and refuse to testify when under an obligation to testify or do not testify according to the truth, its national law applies in the same way as if the hearing took place in a national procedure.
- 8 Parties may at their discretion also apply the provisions of this article, where appropriate and with the agreement of their competent judicial authorities, to hearings by video conference involving the accused person or the suspect. In this case, the decision to hold the video

conference, and the manner in which the video conference shall be carried out, shall be subject to agreement between the Parties concerned, in accordance with their national law and relevant international instruments. Hearings involving the accused person or the suspect shall only be carried out with his or her consent.

9 Any Contracting State may, at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it will not avail itself of the possibility provided in paragraph 8 above of also applying the provisions of this article to hearings by video conference involving the accused person or the suspect.

Article 10 – Hearing by telephone conference

- 1 If a person is in one Party's territory and has to be heard as a witness or expert by judicial authorities of another Party, the latter may, where its national law so provides, request the assistance of the former Party to enable the hearing to take place by telephone conference, as provided for in paragraphs 2 to 6.
- 2 A hearing may be conducted by telephone conference only if the witness or expert agrees that the hearing take place by that method.
- 3 The requested Party shall agree to the hearing by telephone conference where this is not contrary to fundamental principles of its law.
- 4 A request for a hearing by telephone conference shall contain, in addition to the information referred to in Article 14 of the Convention, the name of the judicial authority and of the persons who will be conducting the hearing and an indication that the witness or expert is willing to take part in a hearing by telephone conference.
- 5 The practical arrangements regarding the hearing shall be agreed between the Parties concerned. When agreeing such arrangements, the requested Party shall undertake to:
- a notify the witness or expert concerned of the time and the venue of the hearing;
- b ensure the identification of the witness or expert;
- c verify that the witness or expert agrees to the hearing by telephone conference.
- 6 The requested Party may make its agreement subject, fully or in part, to the relevant provisions of Article 9, paragraphs 5 and 7.

Article 11 – Spontaneous information

- 1 Without prejudice to their own investigations or proceedings, the competent authorities of a Party may, without prior request, forward to the competent authorities of another Party information obtained within the framework of their own investigations, when they consider that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings, or might lead to a request by that Party under the Convention or its Protocols.
- 2 The providing Party may, pursuant to its national law, impose conditions on the use of such information by the receiving Party.
- 3 The receiving Party shall be bound by those conditions.
- 4 However, any Contracting State may, at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to be bound by the conditions imposed by the providing Party under paragraph 2 above, unless it receives prior notice of the nature of the information to be provided and agrees to its transmission.

Article 12 – Restitution

- 1 At the request of the requesting Party and without prejudice to the rights of bona fide third parties, the requested Party may place articles obtained by criminal means at the disposal of the requesting Party with a view to their return to their rightful owners.
- 2 In applying Articles 3 and 6 of the Convention, the requested Party may waive the return of articles either before or after handing them over to the requesting Party if the restitution of such articles to the rightful owner may be facilitated thereby. The rights of bona fide third parties shall not be affected.
- 3 In the event of a waiver before handing over the articles to the requesting Party, the requested Party shall exercise no security right or other right of recourse under tax or customs legislation in respect of these articles.
- 4 A waiver as referred to in paragraph 2 shall be without prejudice to the right of the requested Party to collect taxes or duties from the rightful owner.

Article 13 - Temporary transfer of detained persons to the requested Party

- 1 Where there is agreement between the competent authorities of the Parties concerned, a Party which has requested an investigation for which the presence of a person held in custody on its own territory is required may temporarily transfer that person to the territory of the Party in which the investigation is to take place.
- 2 The agreement shall cover the arrangements for the temporary transfer of the person and the date by which the person must be returned to the territory of the requesting Party.
- 3 Where consent to the transfer is required from the person concerned, a statement of consent or a copy thereof shall be provided promptly to the requested Party.
- 4 The transferred person shall remain in custody in the territory of the requested Party and, where applicable, in the territory of the Party through which transit is requested, unless the Party from which the person was transferred applies for his or her release.
- 5 The period of custody in the territory of the requested Party shall be deducted from the period of detention which the person concerned is or will be obliged to undergo in the territory of the requesting Party.
- 6 The provisions of Article 11, paragraph 2, and Article 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis*.
- Any Contracting State may at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that before an agreement is reached under paragraph 1 of this article, the consent referred to in paragraph 3 of this article will be required, or will be required under certain conditions indicated in the declaration.

Article 14 – Personal appearance of transferred sentenced persons

The provisions of Articles 11 and 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis* also to persons who are in custody in the requested Party, pursuant to having been transferred in order to serve a sentence passed in the requesting Party, where their personal appearance for purposes of review of the judgement is applied for by the requesting Party.

Article 15 - Language of procedural documents and judicial decisions to be served

- 1 The provisions of this article shall apply to any request for service under Article 7 of the Convention or Article 3 of the Additional Protocol thereto.
- 2 Procedural documents and judicial decisions shall in all cases be transmitted in the language, or the languages, in which they were issued.

- 3 Notwithstanding the provisions of Article 16 of the Convention, if the authority that issued the papers knows or has reasons to believe that the addressee understands only some other language, the papers, or at least the most important passages thereof, shall be accompanied by a translation into that other language.
- 4 Notwithstanding the provisions of Article 16 of the Convention, procedural documents and judicial decisions shall, for the benefit of the authorities of the requested Party, be accompanied by a short summary of their contents translated into the language, or one of the languages, of that Party.

Article 16 – Service by post

- 1 The competent judicial authorities of any Party may directly address, by post, procedural documents and judicial decisions, to persons who are in the territory of any other Party.
- 2 Procedural documents and judicial decisions shall be accompanied by a report stating that the addressee may obtain information from the authority identified in the report, regarding his or her rights and obligations concerning the service of the papers. The provisions of paragraph 3 of Article 15 above shall apply to that report.
- 3 The provisions of Articles 8, 9 and 12 of the Convention shall apply *mutatis mutandis* to service by post.
- 4 The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 of Article 15 above shall also apply to service by post.

Article 17 – Cross-border observations

1 Police officers of one of the Parties who, within the framework of a criminal investigation, are keeping under observation in their country a person who is presumed to have taken part in a criminal offence to which extradition may apply, or a person who it is strongly believed will lead to the identification or location of the above-mentioned person, shall be authorised to continue their observation in the territory of another Party where the latter has authorised cross-border observation in response to a request for assistance which has previously been submitted. Conditions may be attached to the authorisation.

On request, the observation will be entrusted to officers of the Party in whose territory it is carried out.

The request for assistance referred to in the first sub-paragraph must be sent to an authority designated by each Party and having jurisdiction to grant or to forward the requested authorisation.

- 2 Where, for particularly urgent reasons, prior authorisation of the other Party cannot be requested, the officers conducting the observation within the framework of a criminal investigation shall be authorised to continue beyond the border the observation of a person presumed to have committed offences listed in paragraph 6, provided that the following conditions are met:
- a the authorities of the Party designated under paragraph 4, in whose territory the observation is to be continued, must be notified immediately, during the observation, that the border has been crossed;
- b a request for assistance submitted in accordance with paragraph 1 and outlining the grounds for crossing the border without prior authorisation shall be submitted without delay.

Observation shall cease as soon as the Party in whose territory it is taking place so requests, following the notification referred to in a. or the request referred to in b. or where authorisation has not been obtained within five hours of the border being crossed.

- 3 The observation referred to in paragraphs 1 and 2 shall be carried out only under the following general conditions:
- a The officers conducting the observation must comply with the provisions of this article and with the law of the Party in whose territory they are operating; they must obey the instructions of the local responsible authorities.
- b Except in the situations provided for in paragraph 2, the officers shall, during the observation, carry a document certifying that authorisation has been granted.
- c The officers conducting the observation must be able at all times to provide proof that they are acting in an official capacity.
- d The officers conducting the observation may carry their service weapons during the observation, save where specifically otherwise decided by the requested Party; their use shall be prohibited save in cases of legitimate self-defence.
- e Entry into private homes and places not accessible to the public shall be prohibited.
- f The officers conducting the observation may neither stop and question, nor arrest, the person under observation.
- g All operations shall be the subject of a report to the authorities of the Party in whose territory they took place; the officers conducting the observation may be required to appear in person.
- h The authorities of the Party from which the observing officers have come shall, when requested by the authorities of the Party in whose territory the observation took place, assist the enquiry subsequent to the operation in which they took part, including legal proceedings.
- 4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate both the officers and authorities that they designate for the purposes of paragraphs 1 and 2 of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.
- 5 The Parties may, at bilateral level, extend the scope of this article and adopt additional measures in implementation thereof.
- 6 The observation referred to in paragraph 2 may take place only for one of the following criminal offences:
- -assassination;
- -murder;
- -rape;
- -arson;
- -counterfeiting;
- -armed robbery and receiving of stolen goods;
- -extortion;
- -kidnapping and hostage taking;
- -traffic in human beings;
- -illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances;
- -breach of the laws on arms and explosives;
- –use of explosives;
- -illicit carriage of toxic and dangerous waste;
- -smuggling of aliens;

sexual abuse of children.

Article 18 – Controlled delivery

- 1 Each Party undertakes to ensure that, at the request of another Party, controlled deliveries may be permitted on its territory in the framework of criminal investigations into extraditable offences.
- 2 The decision to carry out controlled deliveries shall be taken in each individual case by the competent authorities of the requested Party, with due regard to the national law of that Party.
- 3 Controlled deliveries shall take place in accordance with the procedures of the requested Party. Competence to act, direct and control operations shall lie with the competent authorities of that Party.
- 4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the authorities that are competent for the purposes of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.

Article 19 – Covert investigations

- 1 The requesting and the requested Parties may agree to assist one another in the conduct of investigations into crime by officers acting under covert or false identity (covert investigations).
- 2 The decision on the request is taken in each individual case by the competent authorities of the requested Party with due regard to its national law and procedures. The duration of the covert investigation, the detailed conditions, and the legal status of the officers concerned during covert investigations shall be agreed between the Parties with due regard to their national law and procedures.
- 3 Covert investigations shall take place in accordance with the national law and procedures of the Party on the territory of which the covert investigation takes place. The Parties involved shall co-operate to ensure that the covert investigation is prepared and supervised and to make arrangements for the security of the officers acting under covert or false identity.
- 4 Parties shall at the time of signature or when depositing their instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the authorities that are competent for the purposes of paragraph 2 of this article. They subsequently may, at any time and in the same manner, change the terms of their declaration.

Article 20 – Joint investigation teams

1 By mutual agreement, the competent authorities of two or more Parties may set up a joint investigation team for a specific purpose and a limited period, which may be extended by mutual consent, to carry out criminal investigations in one or more of the Parties setting up the team. The composition of the team shall be set out in the agreement.

A joint investigation team may, in particular, be set up where:

- a a Party's investigations into criminal offences require difficult and demanding investigations having links with other Parties;
- b a number of Parties are conducting investigations into criminal offences in which the circumstances of the case necessitate co-ordinated, concerted action in the Parties involved.

A request for the setting up of a joint investigation team may be made by any of the Parties concerned. The team shall be set up in one of the Parties in which the investigations are expected to be carried out.

- 2 In addition to the information referred to in the relevant provisions of Article 14 of the Convention, requests for the setting up of a joint investigation team shall include proposals for the composition of the team.
- 3 A joint investigation team shall operate in the territory of the Parties setting up the team under the following general conditions:
- a the leader of the team shall be a representative of the competent authority participating in criminal investigations from the Party in which the team operates. The leader of the team shall act within the limits of his or her competence under national law;
- b the team shall carry out its operations in accordance with the law of the Party in which it operates. The members and seconded members of the team shall carry out their tasks under the leadership of the person referred to in sub-paragraph a, taking into account the conditions set by their own authorities in the agreement on setting up the team;
- c the Party in which the team operates shall make the necessary organisational arrangements for it to do so.
- 4 In this article, members of the joint investigation team from the Party in which the team operates are referred to as "members", while members from Parties other than the Party in which the team operates are referred to as "seconded members".
- 5 Seconded members of the joint investigation team shall be entitled to be present when investigative measures are taken in the Party of operation. However, the leader of the team may, for particular reasons, in accordance with the law of the Party where the team operates, decide otherwise.
- 6 Seconded members of the joint investigation team may, in accordance with the law of the Party where the team operates, be entrusted by the leader of the team with the task of taking certain investigative measures where this has been approved by the competent authorities of the Party of operation and the seconding Party.
- Where the joint investigation team needs investigative measures to be taken in one of the Parties setting up the team, members seconded to the team by that Party may request their own competent authorities to take those measures. Those measures shall be considered in that Party under the conditions which would apply if they were requested in a national investigation.
- 8 Where the joint investigation team needs assistance from a Party other than those which have set up the team, or from a third State, the request for assistance may be made by the competent authorities of the State of operation to the competent authorities of the other State concerned in accordance with the relevant instruments or arrangements.
- 9 A seconded member of the joint investigation team may, in accordance with his or her national law and within the limits of his or her competence, provide the team with information available in the Party which has seconded him or her for the purpose of the criminal investigations conducted by the team.
- 10 Information lawfully obtained by a member or seconded member while part of a joint investigation team which is not otherwise available to the competent authorities of the Parties concerned may be used for the following purposes:
- a for the purposes for which the team has been set up;
- b subject to the prior consent of the Party where the information became available, for detecting, investigating and prosecuting other criminal offences. Such consent may be withheld

only in cases where such use would endanger criminal investigations in the Party concerned or in respect of which that Party could refuse mutual assistance;

- c for preventing an immediate and serious threat to public security, and without prejudice to sub-paragraph b. if subsequently a criminal investigation is opened;
- d for other purposes to the extent that this is agreed between Parties setting up the team.
- 11 This article shall be without prejudice to any other existing provisions or arrangements on the setting up or operation of joint investigation teams.
- 12 To the extent that the laws of the Parties concerned or the provisions of any legal instrument applicable between them permit, arrangements may be agreed for persons other than representatives of the competent authorities of the Parties setting up the joint investigation team to take part in the activities of the team. The rights conferred upon the members or seconded members of the team by virtue of this article shall not apply to these persons unless the agreement expressly states otherwise.

Article 21 – Criminal liability regarding officials

During the operations referred to in Articles 17, 18, 19 or 20, unless otherwise agreed upon by the Parties concerned, officials from a Party other than the Party of operation shall be regarded as officials of the Party of operation with respect to offences committed against them or by them.

Article 22 – Civil liability regarding officials

- 1 Where, in accordance with Articles 17, 18, 19 or 20, officials of a Party are operating in another Party, the first Party shall be liable for any damage caused by them during their operations, in accordance with the law of the Party in whose territory they are operating.
- 2 The Party in whose territory the damage referred to in paragraph 1 was caused shall make good such damage under the conditions applicable to damage caused by its own officials.
- 3 The Party whose officials have caused damage to any person in the territory of another Party shall reimburse the latter in full any sums it has paid to the victims or persons entitled on their behalf.
- 4 Without prejudice to the exercise of its rights vis-à-vis third parties and with the exception of paragraph 3, each Party shall refrain in the case provided for in paragraph 1 from requesting reimbursement of damages it has sustained from another Party.
- 5 The provisions of this article shall apply subject to the proviso that the Parties did not agree otherwise.

Article 23 – Protection of witnesses

Where a Party requests assistance under the Convention or one of its Protocols in respect of a witness at risk of intimidation or in need of protection, the competent authorities of the requesting and requested Parties shall endeavour to agree on measures for the protection of the person concerned, in accordance with their national law.

Article 24 – Provisional measures

- 1 At the request of the requesting Party, the requested Party, in accordance with its national law, may take provisional measures for the purpose of preserving evidence, maintaining an existing situation or protecting endangered legal interests.
- 2 The requested Party may grant the request partially or subject to conditions, in particular time limitation.

Article 25 – Confidentiality

The requesting Party may require that the requested Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting Party.

Article 26 – Data protection

- 1 Personal data transferred from one Party to another as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols, may be used by the Party to which such data have been transferred, only:
- a for the purpose of proceedings to which the Convention or any of its Protocols apply; b for other judicial and administrative proceedings directly related to the proceedings mentioned under (a):
- c for preventing an immediate and serious threat to public security.
- 2 Such data may however be used for any other purpose if prior consent to that effect is given by either the Party from which the data had been transferred, or the data subject.
- 3 Any Party may refuse to transfer personal data obtained as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols where
- such data is protected under its national legislation, and
- the Party to which the data should be transferred is not bound by the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, done at Strasbourg on 28 January 1981, unless the latter Party undertakes to afford such protection to the data as is required by the former Party.
- 4 Any Party that transfers personal data obtained as a result of the execution of a request made under the Convention or any of its Protocols may require the Party to which the data have been transferred to give information on the use made with such data.
- 5 Any Party may, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, require that, within the framework of procedures for which it could have refused or limited the transmission or the use of personal data in accordance with the provisions of the Convention or one of its Protocols, personal data transmitted to another Party not be used by the latter for the purposes of paragraph 1 unless with its previous consent.

Article 27 – Administrative authorities

Parties may at any time, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, define what authorities they will deem administrative authorities for the purposes of Article 1, paragraph 3, of the Convention.

Article 28 – Relations with other treaties

The provisions of this Protocol are without prejudice to more extensive regulations in bilateral or multilateral agreements concluded between Parties in application of Article 26, paragraph 3, of the Convention.

Article 29 – Friendly settlement

The European Committee on Crime Problems shall be kept informed regarding the interpretation and application of the Convention and its Protocols, and shall do whatever is necessary to facilitate a friendly settlement of any difficulty which may arise out of their application.

Chapter III

Article 30 – Signature and entry into force

- 1 This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe which are a Party to or have signed the Convention. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. A signatory may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has previously or simultaneously ratified, accepted or approved the Convention. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval.
- 3 In respect of any signatory State which subsequently deposits its instrument of ratification, acceptance or approval, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit.

Article 31 – Accession

- 1 Any non-member State, which has acceded to the Convention, may accede to this Protocol after it has entered into force.
- 2 Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession.
- 3 In respect of any acceding State, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of accession.

Article 32 – Territorial application

- 1 Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.
- 2 Any State may, at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date or receipt of such notification by the Secretary General.

Article 33 – Reservations

1 Reservations made by a Party to any provision of the Convention or its Protocol shall be applicable also to this Protocol, unless that Party otherwise declares at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. The same shall

apply to any declaration made in respect or by virtue of any provision of the Convention or its Protocol.

- 2 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of the right not to accept wholly or in part any one or more of Articles 16, 17, 18, 19 and 20. No other reservation may be made.
- 3 Any State may wholly or partially withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraphs, by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, which shall become effective as from the date of its receipt.
- 4 Any Party which has made a reservation in respect of any of the articles of this Protocol mentioned in paragraph 2 above, may not claim the application of that article by another Party. It may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article 34 – Denunciation

- 1 Any Party may, in so far as it is concerned, denounce this Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.
- 3 Denunciation of the Convention entails automatically denunciation of this Protocol.

Article 35 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and any State which has acceded to this Protocol of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Protocol in accordance with Articles 30 and 31;
- d any other act, declaration, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 8th day of November 2001, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the non-member States which have acceded to the Convention.